

Green Agenda - Supporting Western Balkans in Adapting to Climate Change (WB Adapt)

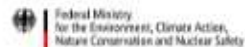
Module 1
Zagreb, 14/11/2025

Co-funded by the European Union

Supported by:

on the basis of a decision by the German Bundestag

Funded by the European Union

1. KLIMATSKE PROMJENE

Klimatske promjene?

Klima

- Prosječno stanje atmosfere mjereno tijekom duljeg razdoblja (~ 30 godina)
- Čimbenici: temperatura i količina padalina

Klimatske promjene

- Statistički značajne promjene srednjeg stanja klimatskih čimbenika (npr. temperatura zraka pri tlu, količina padalina, vjetar)

**GLOBALNO
ZAGRIJAVANJE**
=
STALNO TOPLIJE STANJE

**GLOBALNO
ZAGRIJAVANJE**
=
POJAVA EKSTREMA

ipcc

INTERGOVERNMENTAL PANEL ON climate change

Climate Change 2022

Impacts, Adaptation and Vulnerability

Summary for Policymakers

Working Group II contribution to the
Sixth Assessment Report of the
Intergovernmental Panel on Climate Change

WGII

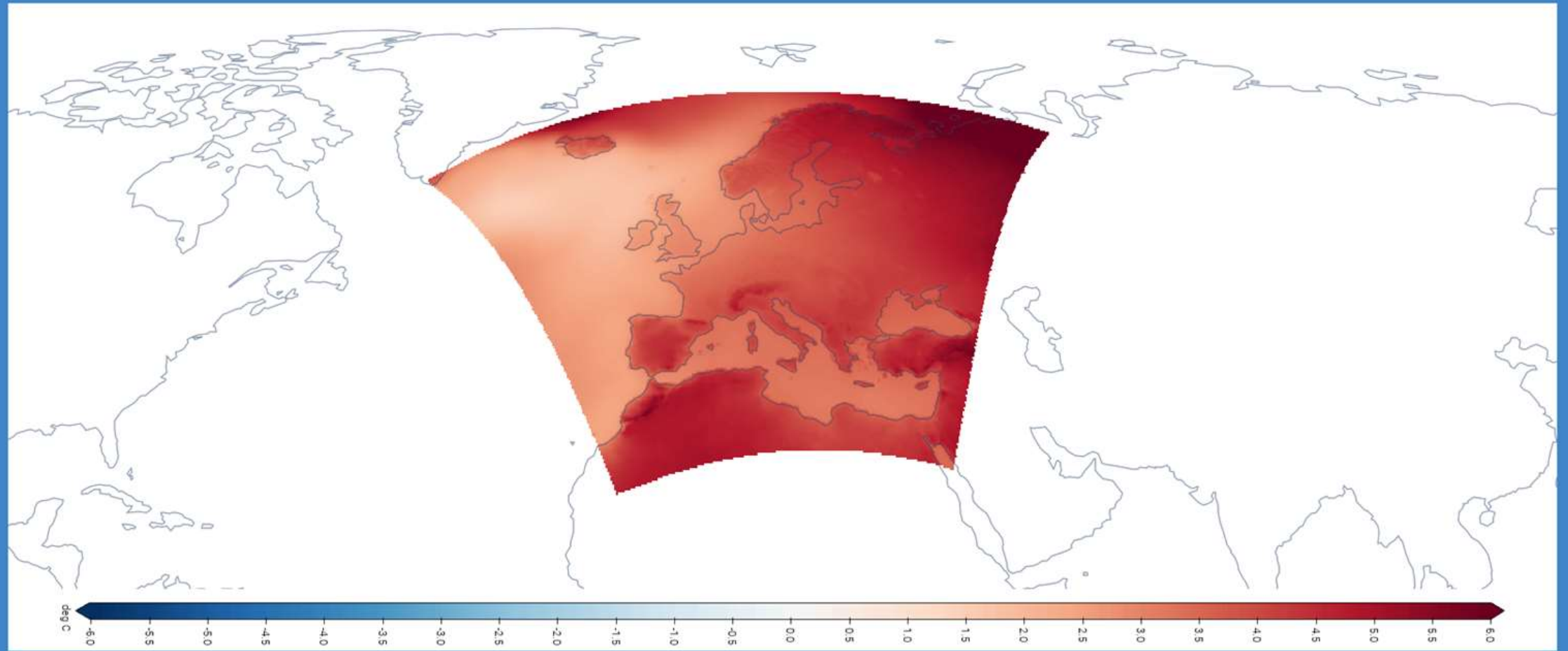
IPCC – Međuvladin panel o klimatskim promjenama

Osnovani UNEP i WMO – 1988., sjedište u Ženevi

Objavljuje izvještaje na temelju koordiniranog programa istraživanja nekoliko tisuća stručnjaka u više stotina zemalja □ **klimatske promjene sve su brže**

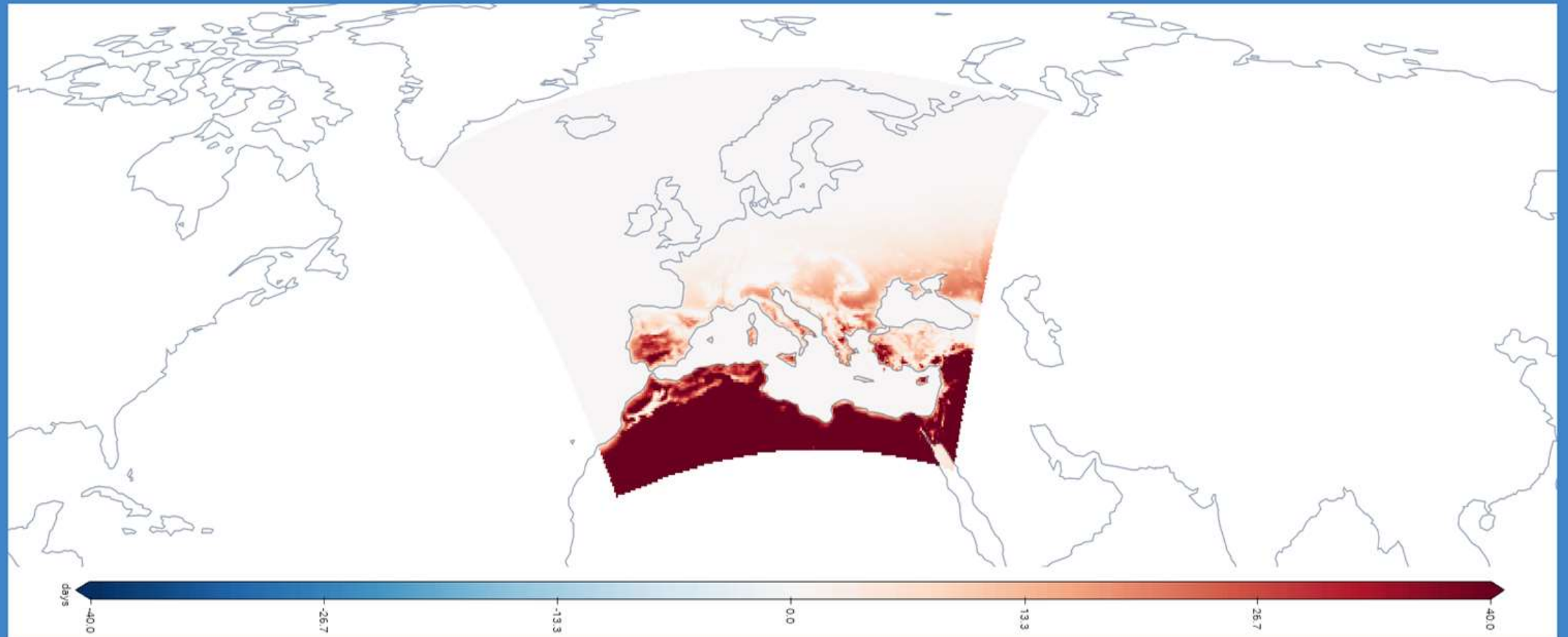
- Oskudni prirodni resursi – siromaštvo
- Globalna klimatska kriza

IPCC - Interaktivni atlas

Mean temperature (T) - Change (deg C)
Long Term (2081-2100) (RCP8.5) (rel. to 1995-2014)
CORDEX Europe - Annual (49 models)

IPCC - Interaktivni atlas

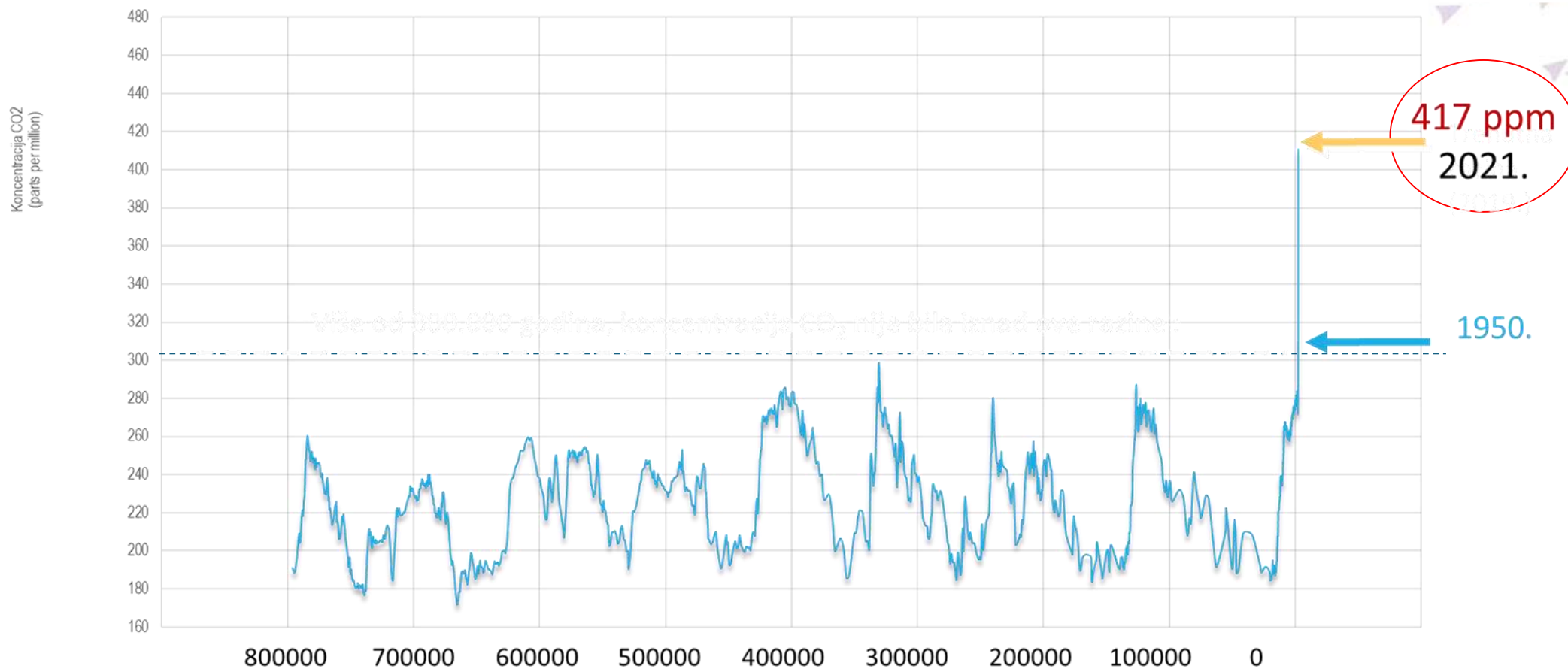
Days with TX above 40°C (TX40) - Change (days)
Long Term (2081-2100) (RCP8.5) (rel. to 1995-2014)
CORDEX Europe - Annual (48 models)

Uzroci

Koncentracija CO₂ u atmosferi je najviša u posljednjih 800.000 godina, a razina se povećava brže nego ikad unazad više milijuna godina

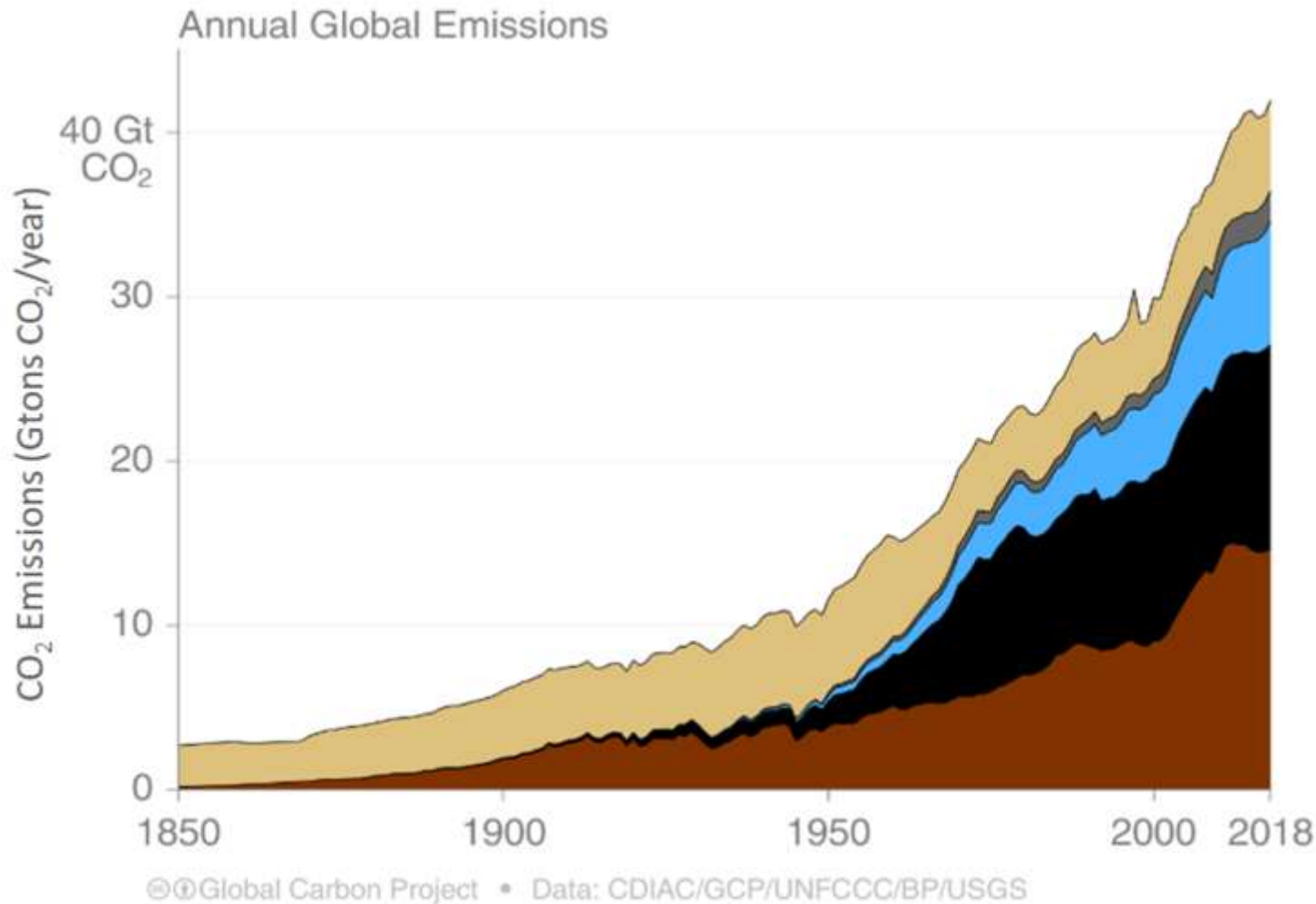
430 ppm
6./2025.

Prije 1950.

Izvor: NASA Jet Propulsion Laboratory <https://climate.nasa.gov/>

Emisije CO₂ (prema izvoru)

Promjene u načinu korištenja tla

Ostali izvori*

Plin

Nafta

Ugljen

Izvor: Carbon Dioxide
Information Analysis
Center (CDIAC)

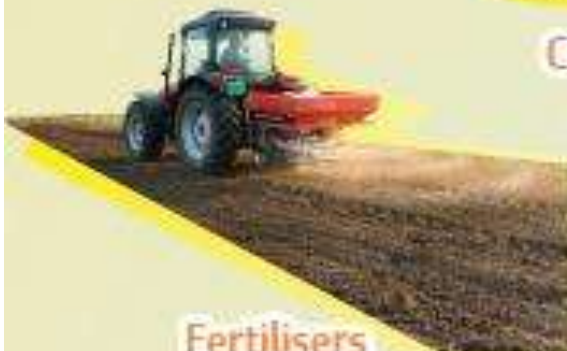
*Ostali izvori: Emisije iz proizvodnje cementa

Burning coal, oil and gas

Cutting down forests
(deforestation)

Fertilisers
containing nitrogen

Increasing livestock farming

Fluorinated gases found in

Aerosol sprays

Air conditioners

electrical distribution
systems (in switchgear)

Refrigerators

Insulation

Utjecaj ljudi?

Koga briga?

Na jugu Evrope bjesne požari nakon sedmice velikih vrućina

LUKA PLOČE: ZBOG ŠTETE NA ŽELJEZNIČKOJ INFRASTRUKTURI TRPI CJELOKUPNA PRIVREDA BIH

IZDOJENO PRIVREDA SVE VIJESTI

OBJAVLJENO 18. OKTOBRA 2024.

**Nepogode povezane s klimatskim promjenama
procjenjuju se na 650 milijardi dolara između
2016. i 2018. godine.**

**Šteta povezana s klimatskom krizom mogla bi
dosegnuti 54 milijarde dolara do postizanja
povećanja prosječne godišnje temperature za
1.5°C.**

Utjecaj klimatskih promjena na pojedini sektor

Financije

Metalurgija i rudarstvo

Proizvodnja i prerada nafte

Autoindustrija

Obnovljivi izvori energije

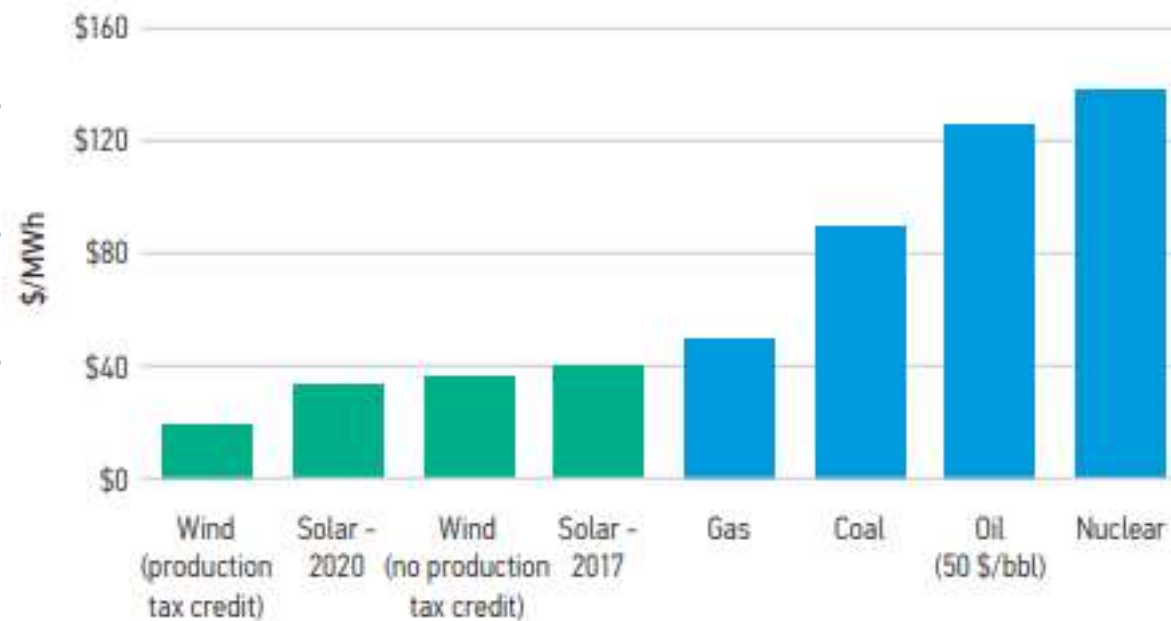
Izvor: [Stanley](#), 2020

Udio registriranih korisnika automobila

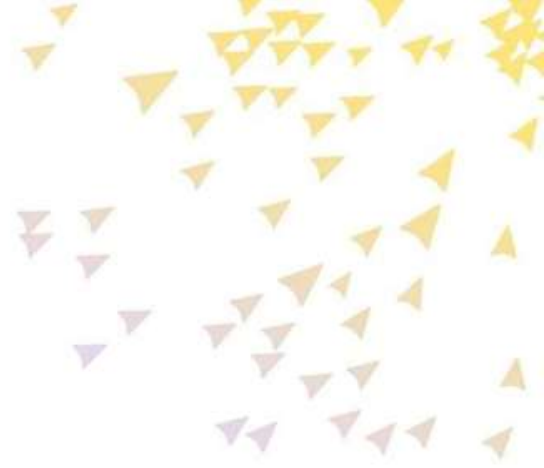
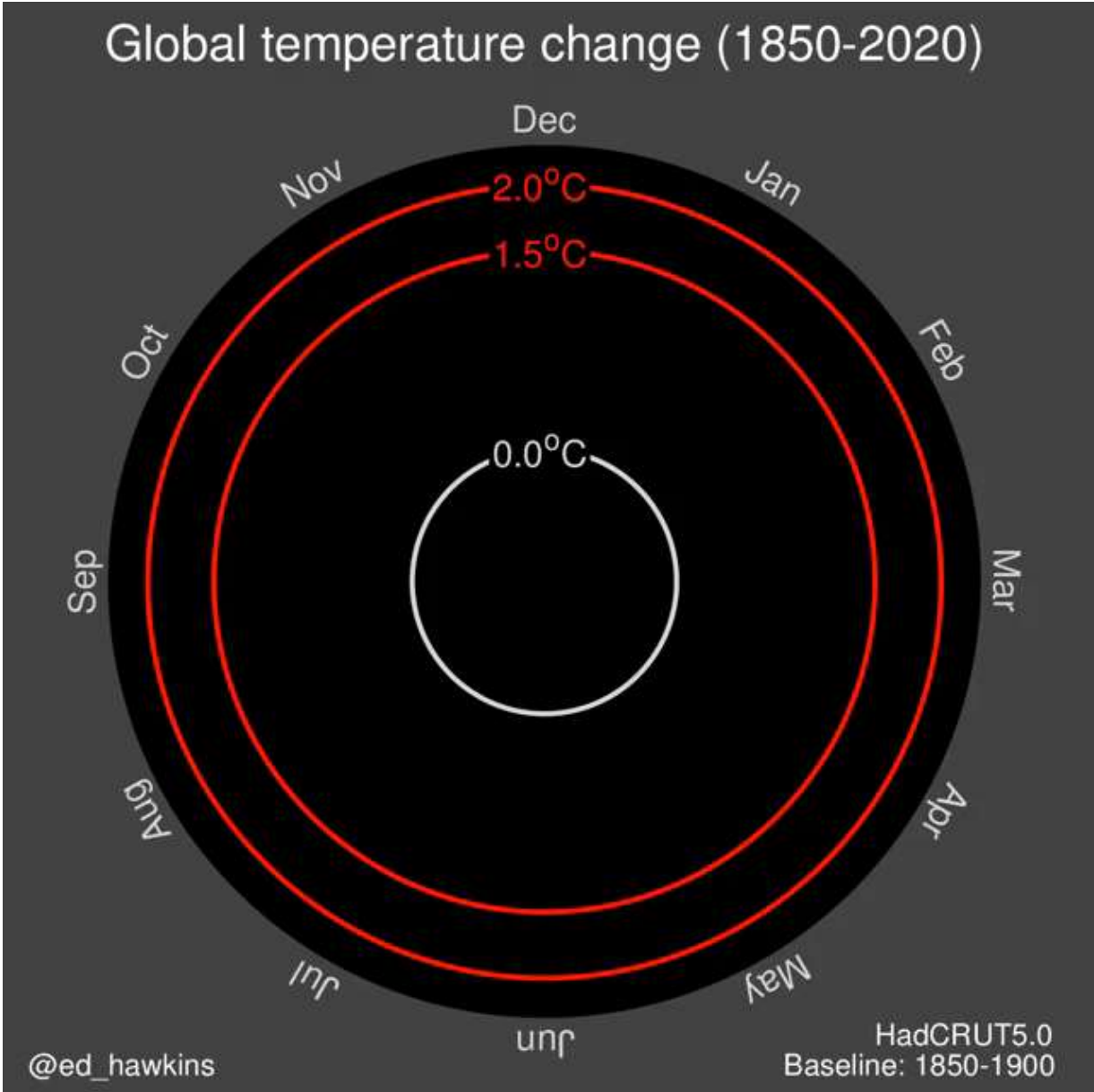

Izvor: [Stanley](#), 2019

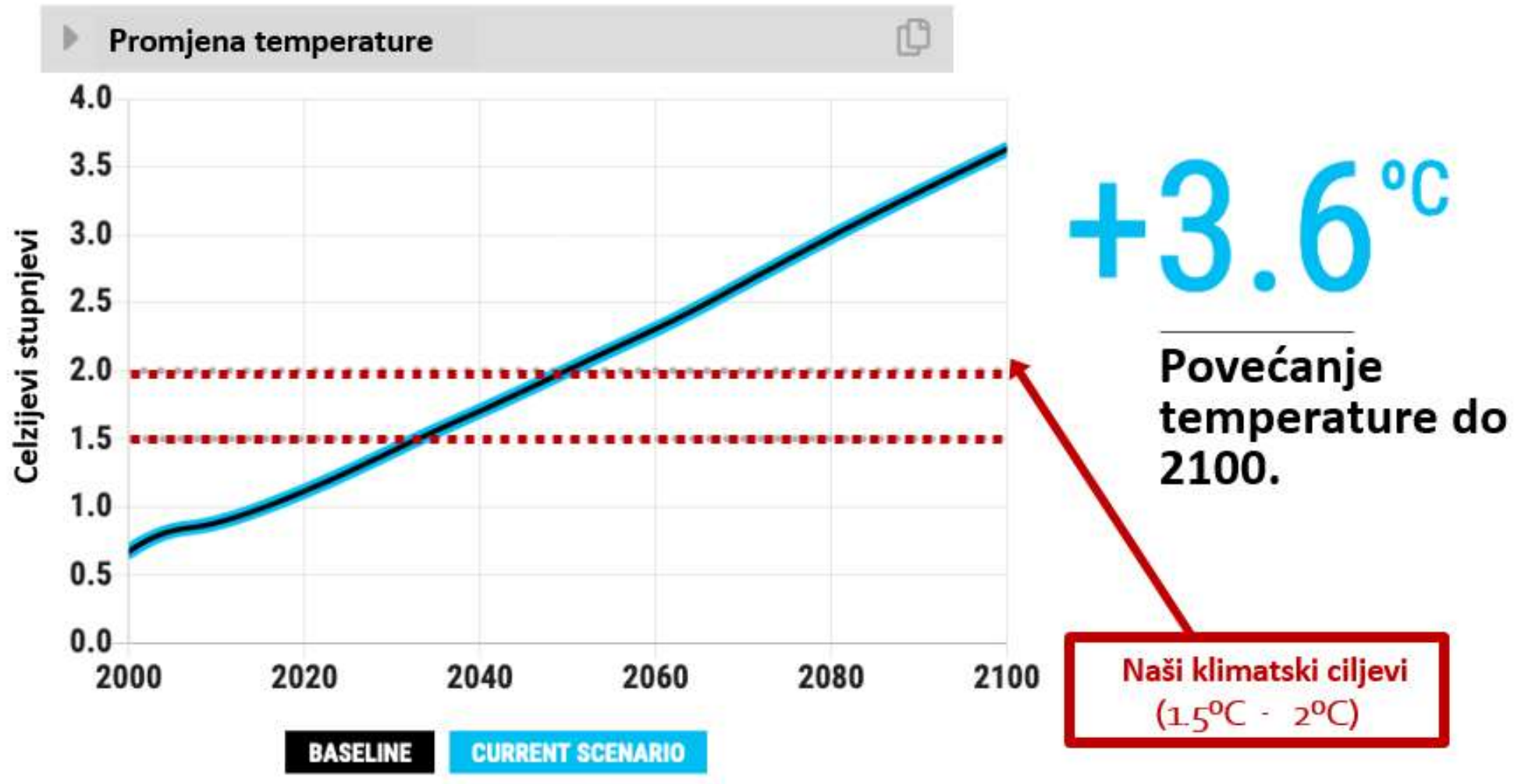
Troškovi prema izvoru energije

Izvor: [Stanley](#), 2020

Polazni scenarij (scenarij bez intervencije ili business as usual)

Što bi povećanje temperature za 3+°C značilo?

Arktički morski led nestaje u 2 od 3 ljeta

50% vrsta insekata gubi > 50% staništa

Suše: 11 mjeseci duže

Povećanje prosječnog trajanja suše

Površina nastradala u ljetnim požarima se na Mediteranu udvostručava

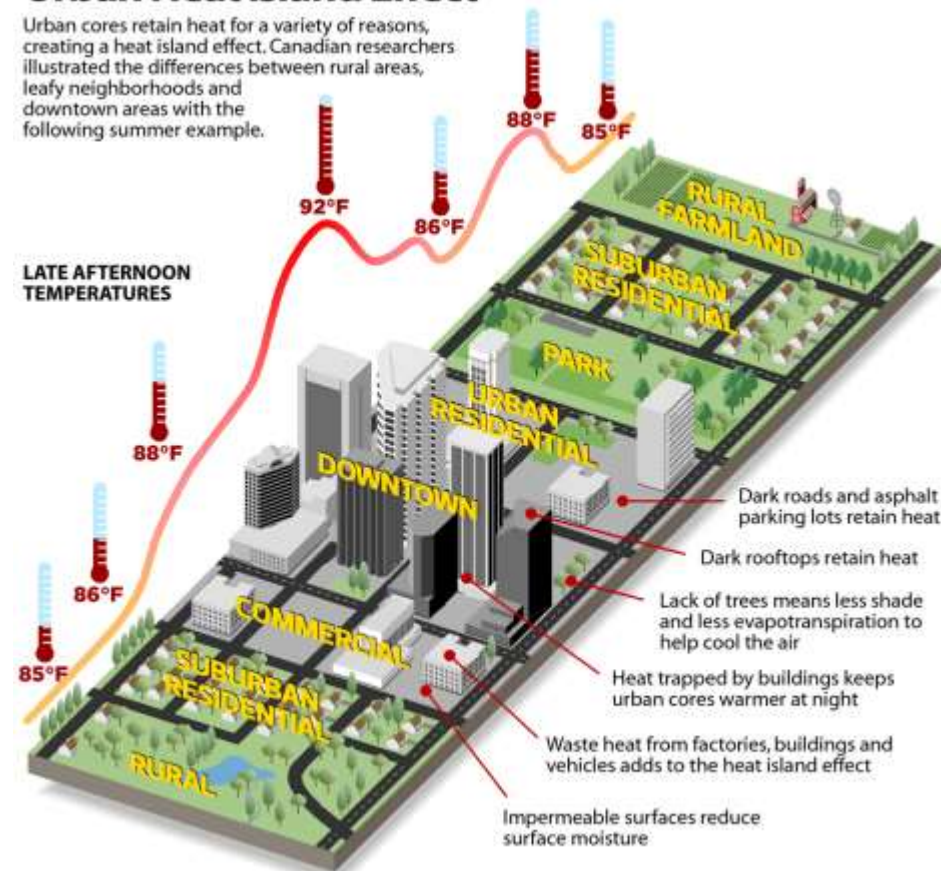
U usporedbi s današnjim stanjem

Toplinski otok grada

- uzroci:
 - veća dnevna apsorpcija Sunčevog zračenja zbog toplinskih svojstava građevnih materijala i albeda u uličnim kanjonima
 - povećanje antropogenog zagrijavanja
 - smanjenje površine pod vegetacijom
- Prilagodba
 - zelene i vodene površine
 - zelena i plava infrastruktura

Urban Heat Island Effect

Urban cores retain heat for a variety of reasons, creating a heat island effect. Canadian researchers illustrated the differences between rural areas, leafy neighborhoods and downtown areas with the following summer example.

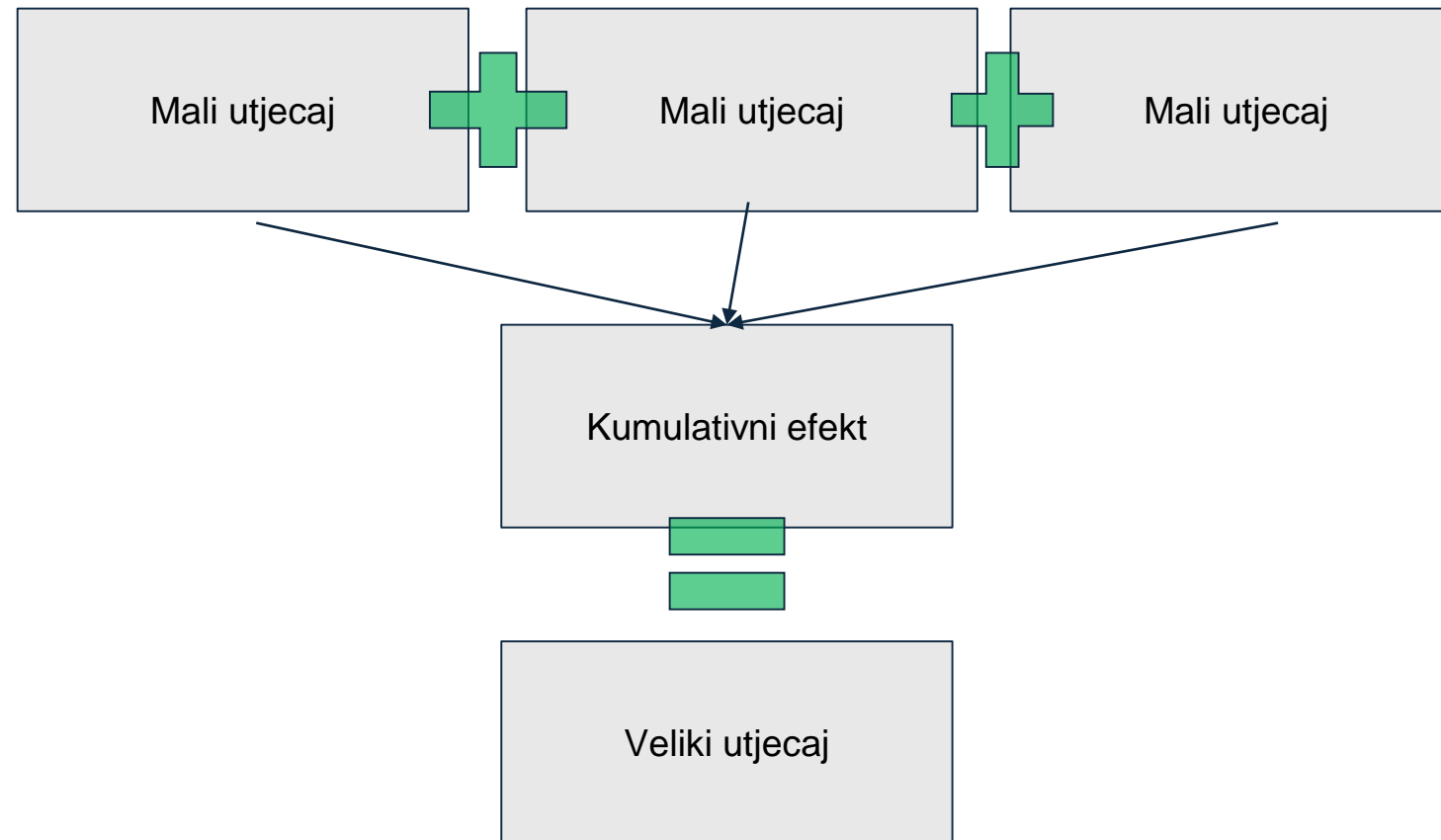

SOURCE: D.S. Lemmen and F.J. Warren, Climate Change Impacts and Adaptation

PAUL HORN / InsideClimate News

Prilagodba klimatskim promjenama - širok izazov

Infrastruktura

- **Zaštita** kritičnih cesta i mostova u zonama poplava
- Bolja **odvodnja** na cestama, tramvajskim prugama i stajalištima
- “**Cool pavements**” – svjetlije, reflektirajuće podloge i materijali na pločnicima i parkiralištima
- Nadstrešnice za javni prijevoz koje pružaju **hlad, zaštitu od kiše**, info-panel

Zelena i plava infrastruktura povezana s prometom

- Sadržna **drvoreda** uz glavne pješačke i biciklističke koridore (hlad + kvaliteta zraka)
- **Zeleni krovovi** na parkirališnim garažama, stanicama, stajalištima
- “**Kišni vrtovi**” i **zelene površine uz ceste** – upijanje oborinskih voda i smanjenje poplava
- **Osiguravanje rijeka/kanala**

Organizacija prometa i upravljanje

- **Planovi** za **izvanredne situacije**: alternativne rute, privremene autobusne linije, prioritet za hitne službe
- **Pametni sustavi** upravljanja prometom – preusmjeravanje vozila u realnom vremenu
- **Ograničenje prometa** u visokorizičnim zonama tijekom ekstremnih događaja

Planiranje i socijalna dimenzija

- **SUMPs (SUMP-ovi)** koji **uključuju klimatsku otpornost** kao poseban cilj i set mjera
- Poticanje **aktivne mobilnosti** (hodanje, bicikl) kroz sigurne, zasjenjene rute
- **Informiranje građana**: kako putovati tijekom vrućina, poplava, gdje su sigurne rute, gdje su centri hlađenja
- Posebne mjere za **ranjive skupine** (stariji, djeca, osobe s invaliditetom) .

ŠTO ZNAČI OTPORNOST GRADOVA?

Adapting Urban Transport
to Climate Change

Module 5f
Sustainable Transport: A Sourcebook for Policy-makers in Developing Cities
2nd Edition

2. REGULATORNI OKVIR I OBVEZE

Dokumenti Europske unije

Što je europski zeleni plan?

Prosinac 2019
#EUGreenDeal

Europskim zelenim planom nastoji se **poboljšati dobrobit građana**. Klimatski neutralna Europa i zaštita našeg prirodnog staništa pozitivno će utjecati na građane, planet i gospodarstvo. Nitko neće biti izostavljen.

EU će:

postati klimatski neutralan do 2050.

smanjenjem onečišćenja zaštititi ljude, biljke i životinje

pomoći poduzećima da zauzmu vodeći položaj u području čistih proizvoda i tehnologija

pomoći u osiguravanju pravedne i uključive tranzicije.

Europski zeleni plan naša je nova strategija rasta. Zahvaljujući njemu smanjit ćemo emisije i pritom otvoriti nova radna mjesta.

Ursula van der Leyen, predsjednica Europske komisije

Predlažemo zelenu i uključivu tranziciju kako bismo poboljšali dobrobit građana te budućim generacijama ostavili zdravi planet.

Frans Timmermans, izvršni potpredsjednik Europske komisije

93 % Europljana smatra klimatske promjene velikim problemom

93 % Europljana poduzelo je barem jednu aktivnost za borbu protiv klimatskih promjena

79 % Europljana smatra da će poduzimanje mjera u vezi s klimatskim promjenama dovesti do inovacija

Što ćemo učiniti?

KLIMA

EU će **2050. biti klimatski neutralan**. Komisija će predložiti europski propis o klimi kako bi politička obveza postala pravna obveza te poticaj za ulaganja.

Za ostvarenje tog cilja bit će potrebno djelovanje svih naših gospodarskih sektora:

ENERGIJA

dekarbonizirati energetski sektor

Proizvodnja i upotreba energije čine više od **75 %** emisija stakleničkih plinova u EU-u.

ZGRADE

obnoviti zgrade kako bi se smanjila potrošnja energije te računi građana

Za **40 %** naše potrošnje energije odgovorne su zgrade.

INDUSTRIJA

podupirati industriju u inovacijama kako bismo postali svjetski predvodnici u zelenom gospodarstvu

Europska industrija upotrebljava samo **12 %** recikliranih materijala.

MOBILNOST

uvesti čišće, jeftinije i zdravije oblike privatnog i javnog prijevoza

Promet obuhvaća **25 %** naših emisija.

Europski zakon o klimi, 2021.

by 2020

- **20%**

(the actual cut was over 30%)

by 2030

- **55%**

by 2050

net-zero

*2040.

- zemlje Zapadnog Balkana pozvane da preuzmu iste ciljeve kroz Zelenu agendu i Nacionalne energetske i klimatske planove (NECP)

Spremni za 55 %

- Energetska zajednica (*Energy Community*), čije su članice sve zemlje WB6, preuzima elemente ovog paketa u svoje zakonodavstvo

Propisima u okviru paketa „Spremni za 55 %” EU je uspostavio mjere potrebne da bi smanjio svoje emisije za **najmanje 55 % do 2030.** i približio se klimatski prihvatljivom gospodarstvu i društvu.

Te mjere obuhvaćaju:

poticanje
energije iz
obnovljivih izvora

poboljšanje
energetske učinkovitosti

povećanje
uklanjanja ugljika

reformu
i proširenje
trgovanja emisijama

povećanje **okolišne**
prihvatljivosti prometa

podupiranje ljudi u
prelasku na zelenije
gospodarstvo

Strategija EU-a za prilagodbu klimatskim promjenama, 2021.

Vizija: EU će do 2050. postati društvo otporno na klimatske promjene, u potpunosti prilagođeno neizbježnim učincima klimatskih promjena.

Ciljevi:

- Pametnija prilagodba
 - Sustavnija prilagodba
 - Brža prilagodba
-
- naglašava važnost lokalnih planova prilagodbe i ulaganja u otpornu infrastrukturu
 - relevantna za Zapadni Balkan kroz projekte koji potiču prilagodbu u urbanom i prometnom planiranju

**Climate
ADAPT**

SHARING ADAPTATION
KNOWLEDGE FOR
A CLIMATE-RESILIENT
EUROPE

Strategija održive i pametne mobilnosti, 2020.

- **Cilj:** Transformirati promet u EU-u u *održiv, pametan i otporan sustav* te smanjiti emisije za **90% do 2050.**
- promiče elektrifikaciju prometa, intermodalnost, digitalna rješenja i održive urbane planove mobilnosti (SUMP)
- kroz Transportnu zajednicu strategija se prenosi na Zapadni Balkan

Dokumenti Zapadnog Balkana

Zelena agenda za Zapadni Balkan

- Europska komisija, 2020. - Sofijska deklaracija
 - najvažniji okvir za zelenu tranziciju regije - **usklađivanje s Europskim zelenim planom kroz 5 stupova:**

- Dubrovačka deklaracija, 2025. - revidirana agenda

Akcijski plan za provođenje Sofijske deklaracije o Zelenoj agendi za Zapadni Balkan 2021. – 2030.

- RCC, 2021.

*“Apsolutni prioritet regiona Zapadnog Balkana je da bez odlaganja **prilagodi svoju klimatsku politiku**, formuliše **ciljeve** u oblasti klime (i energije) u skladu sa ambicioznijim planovima EU za tranziciju do 2030, transponuje **paket Spremni za 55%** i **Zakon o klimi EU**, uskladi se sa **Strategijom EU o adaptaciji na klimatske promjene**, intenzivnije razvija prirodne i vještačke **ponore ugljenika** i obezbijedi brzu **zelenu transformaciju** svih ekonomskih sektora, prvenstveno onih sa visokom emisijom ugljenika.”*

Strategija za održivu i pametnu mobilnost u 6 zemalja Zapadnog Balkana

- Transportna zajednica, 2021

Vizija: “Učiniti promet na Zapadnom Balkanu čistim, sigurnijim, pametnijim, zelenijim, otpornijim, konkurentnijim i održivijim.”

*integrirana
multimodalna
klimatski neutralna
rješenja u gradovima*

*pouzdanije informacije za
korisnike i donositelje odluka o
utjecaju prometa na okoliš*

*sigurno i brzo putovanje te
kvalitetna mreža osigurana
TEN-T standardima i uslugama,
omogućujući otpornost na učinke
klimatskih promjena (poput poplava)*

Deklaracija o zelenoj mobilnosti zainteresiranih strana iz Jugoistočne Europe i sudionika promatrača

Ministri prometa i gradonačelnici strana jugoistočne Europe i promatrača Prometne zajednice, zajedno s GLZ-om, potvrđuju svoju predanost zelenoj mobilnosti na Samitu o zelenoj mobilnosti u Sarajevu 6. i 7. lipnja 2024.

- promicati mobilnost s **nultom emisijom, digitalizaciju prometa i nastaviti ulagati u razvoj indikativnog proširenja TEN-T mreže** u potpunosti u skladu s novousvojenom TEN-T uredbom i standardima održivosti navedenima u njoj;
 - **Održiva** mobilnost
 - **Otporna** mobilnost
 - **Pametna** mobilnost

Clean Bus and Clean Fleet Platform
Deklaracija o bicikliranju kao održivom načinu prijevoza

Declaration for Green Mobility of South East European Parties And Observing Participants

GREEN MOBILITY SUMMIT OF SOUTH EAST
EUROPEAN PARTIES AND OBSERVING PARTICIPANTS
6-7, June 2024, Sarajevo

Building upon the Transport Community Treaty signed on 9 October 2017;

Whereas, the Transport Community is based on the progressive integration of transport markets of the South East European Parties into the EU transport market based on the relevant acquis, including the areas of technical standards, interoperability, safety, security, traffic management, social policy, public procurement, and environment, for all modes of transport excluding air transport, aiming to create a Transport Community in the field of road, rail, inland waterway and maritime transport as well as the development of the transport network between the European Union and South East European Parties;

Acknowledging the significance of the Sustainable and Smart Mobility Strategy for the Western Balkans, endorsed by the Transport Community Ministerial Council on July 4, 2021, as a guiding document for the creation of sustainable, digital, and climate-resilient transport infrastructure, concurrently addressing safety and social concern;

Taking into consideration, the European Commission's Economic and Investment Plan for the Western Balkans published in October 2020 aiming to support green and digital transformation of transport;

Mapa puta za prilagodbu klimatskim promjenama za šest zemalja Zapadnog Balkana *(WB6 Climate Adaptation Roadmap)*

RCC, 2025

Cilj: razvoj strategije prilagodbe do 2026. i otpornost regije do 2050.

- poboljšati pristup **podacima, informacijama i znanju** o klimatskim rizicima i utjecajima
- uspostaviti **integrirani sustav** smanjenju rizika od katastrofa i klimatskih rizika
- osigurati istraživačku **podršku, inovacije i stabilno financiranje** za mjere prilagodbe
- jačanje regionalne **koordinacije i upravljanja** prilagodbom

Do 2030. – operativni sustavi ranog upozorenja i integrirane strategije

Do 2050. – klimatski otporna društva i ekonomije u WB6

Vježba: Klimatske promjene i urbani sistemi

- Vaš grad – jaje - je pogođen ekstremnim vremenskim događajem (poplava, oluja, klizište).
- Vaš tim je zadužen za hitnu intervenciju i spašavanje grada.
- Grad - jaje mora ostati neoštećeno i zaštićeno.

Exercise: Climate change and urban systems

- *Your city - an egg - has been hit by an extreme weather event (flood, storm, landslide).*
- *Your team is in charge of emergency intervention and saving the city.*
- *City - the egg must remain undamaged and protected.*

Reagiranje u hitnim situacijama / *Reacting in emergency situations*

Vježba: Klimatske promjene i urbani sistemi

1. Definirajte što je pozitivno, a što negativno u vašem gradu/općini po pitanju klimatske otpornosti s fokusom na SUM/prijevoz.
2. Imate li vi kao institucija utjecaj ili je van vašeg utjecaja (vanjski faktor)? Razvrstajte unutrašnji uticaj iznad, a vanjski ispod.

Exercise: Climate change and urban systems

1. *Define what is positive and what is negative in your city/municipality in terms of climate resilience with a focus on SUM/transportation.*
2. *Do you as an institution have influence or is it beyond your influence (external factor)? Rank internal influence above and external influence below.*

Sistematični pristup / Systematic approach

Pauza za kavu / Coffee break

ENERGISER: Urban Transport Game

3. POVEZANOST IZMEĐU KLIMATSKE OTPORNOSTI I ODRŽIVE MOBILNOSTI

TEN-T obveze

Urbani čvorovi

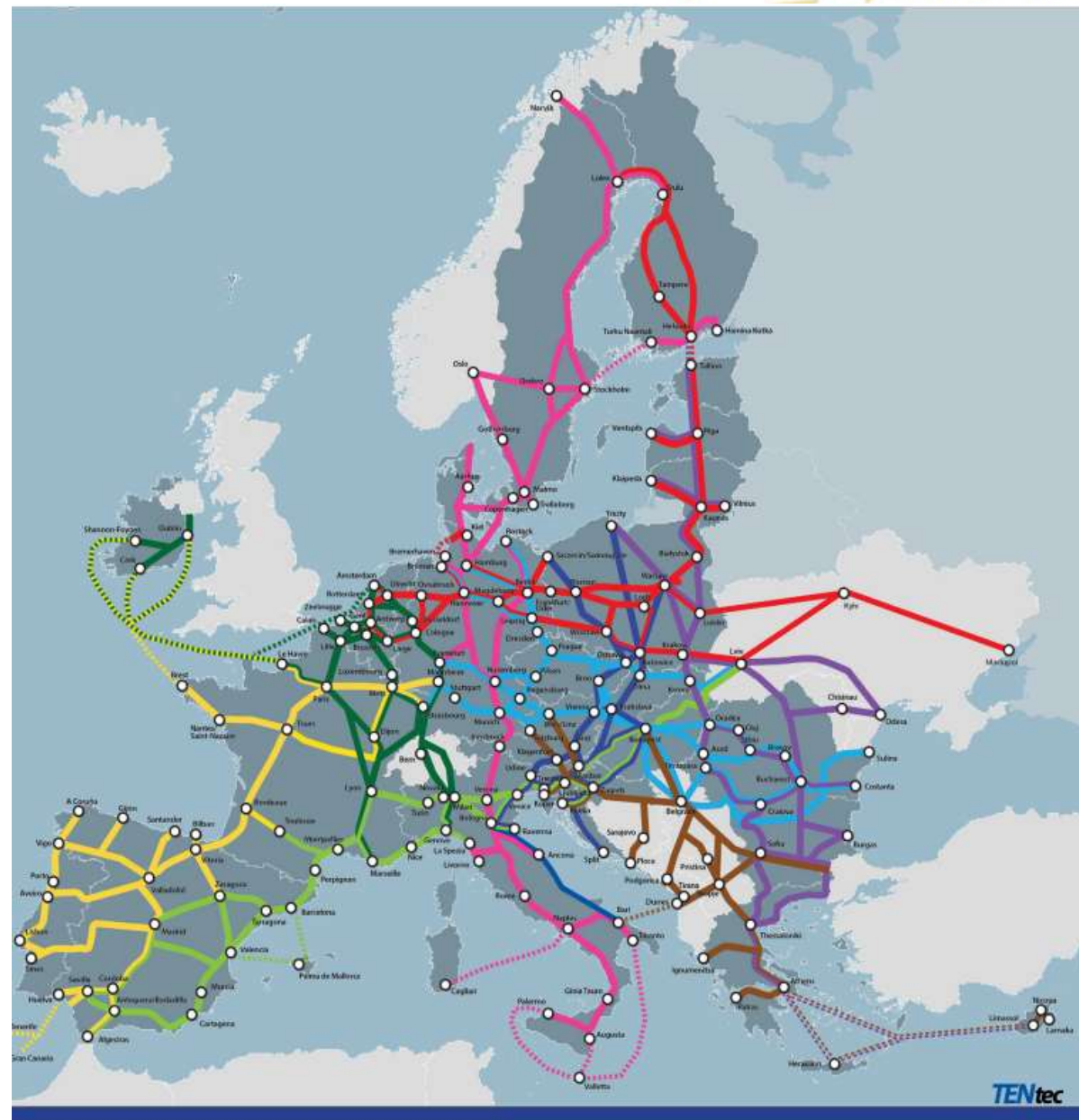
- Obvezni imati **SUMP-ove**
- Status urbanih čvorova za regiju **još nije službeno određen**

Nacionalne obveze

- Svaka zemlja mora imati **Nacionalni strateški prometni plan (NSSP)** usklađen s TEN-T-om
- Potrebno imenovati ***focal points*** pri nadležnim ministarstvima

Zapadni Balkan

- Od **2024.** službeno **uključen u TEN-T mrežu**

SUMP-ovi u gradovima Zapadnog Balkana

Crna Gora
1.Podgorica 2.Rožaje 3.Kolašin 4.Tivat

Sjeverna Makedonija
1.Skopje 2.Ohrid 3.Veles 4.Bitola 5.Butel 6.Kumanovo 7.Kavadarci 8.Karposh 9.Kočani 10.Struga 11.Strumica 12.Prilep

Srbija
1.Belgrade 2.Aleksinac 3.Kruševac 4.Pirot 5.Užice 6.Šabac 7.Čajetina 8.Valjevo 9.Niš

Albanija
1.Tirana 2.Elbasan 3.Belsh 4.Gramsh 5.Librazhd 6.Klos 7.Mat 8.Shkoder 9.Peqin 10.Cerrik 11.Durres

BiH
1.Sarajevo (Canton of Sarajevo and City of Sarajevo) 2.Banja Luka 3.Bijeljina 4.Zavidovići 5.Gradiška 6.Prijedor

Kosovo
1.Prishtina 2.Gračanica 3.Ferizaj 4.Gnjilane 5.Podujeva 6.Prizren 7.Mitrovica South 8.Suhareka

- **Ukupno 50 SUMP- ova**
- **GIZ SUMP / SUMP Solutions – 27**

Okvir za integrisanu održivu urbanu mobilnost za Zapadni Balkan, 2025. (GIZ)

- **politički okvir i mapa puta** za provedbu mjera održive mobilnosti u skladu s ciljevima **TEN-T mreže**
- donošenje **Zakona o integriranom transportu**, po uzoru na praksu Republike Slovenije
- uspostava **Nacionalnog strateškog prometnog plana (NSSP) i SUMP-ova** za gradove iznad određenog broja stanovnika
- definiranje **organizacijskih struktura** na **lokalnoj i nacionalnoj razini**
- jačanje **koordinacije između odjela** (horizontalno i vertikalno upravljanje)
- uspostava **višerazinskog upravljanja (multilevel governance)** za učinkovitu provedbu
- jasna **odgovornost za praćenje, izvještavanje i dostavu podataka** nadležnim ministarstvima

Planovi održive urbane mobilnosti (SUMP)

- **UMI indikatori – *feedback & monitoring***

- Nesreće i ozljede
- Načini korištenja
- Buka
- Zagađenje zraka
- Zagušenje
- Emisije stakleničkih plinova
- Pristup uslugama za mobilnost

Mobilnost u gradovima Zapadnog Balkana

Figure 4.2 Motorization trend

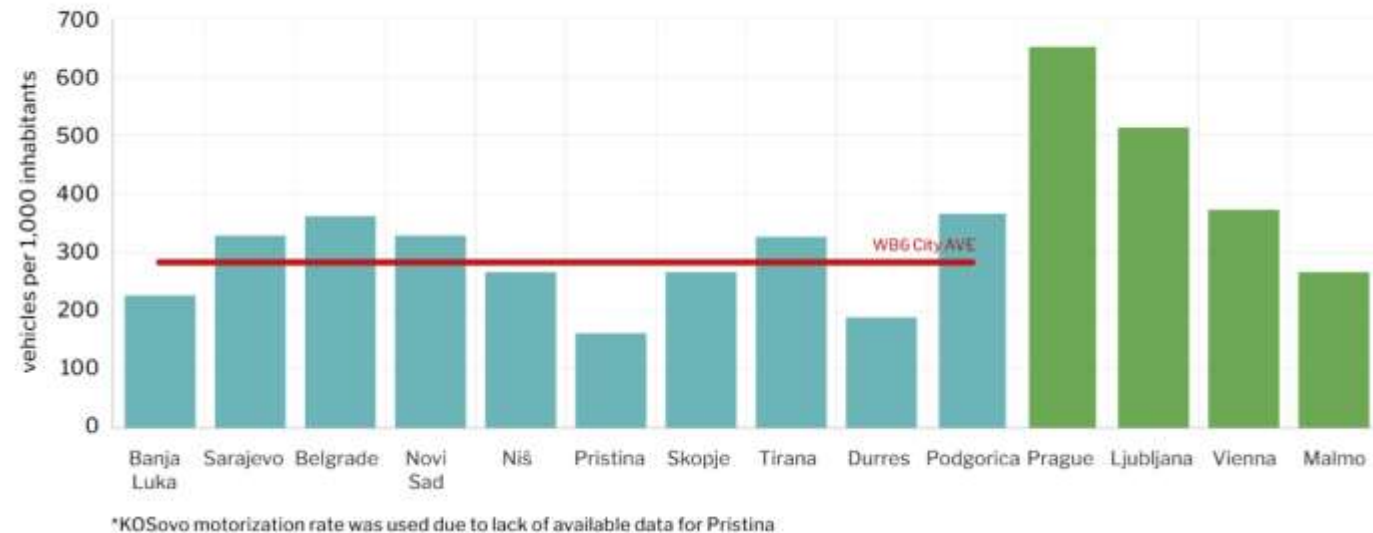

Figure 4.1 Modal share in total trips

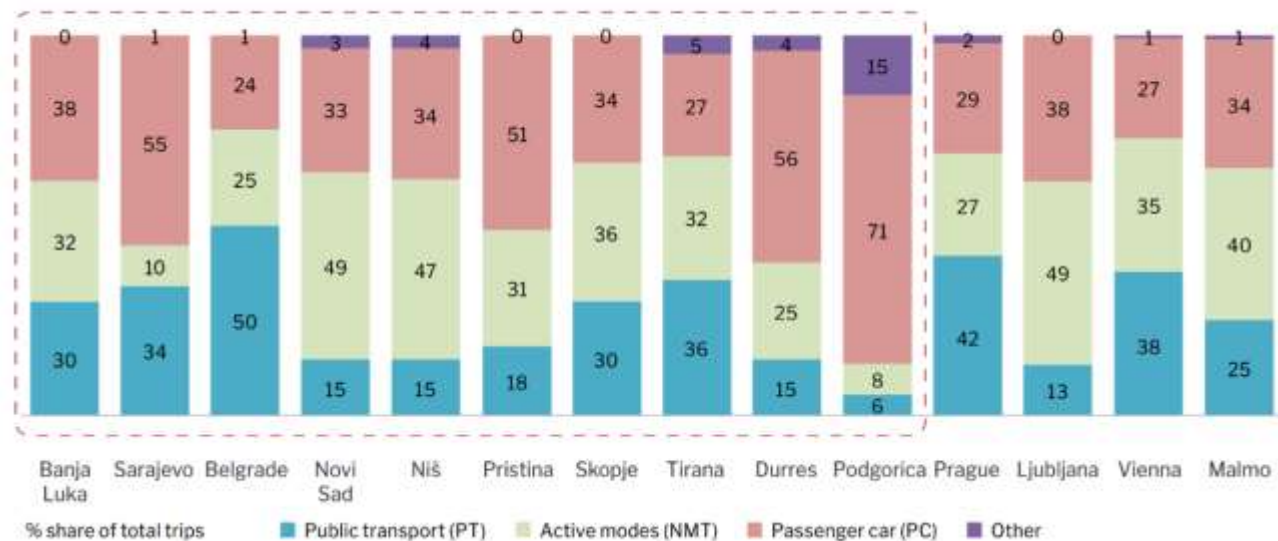
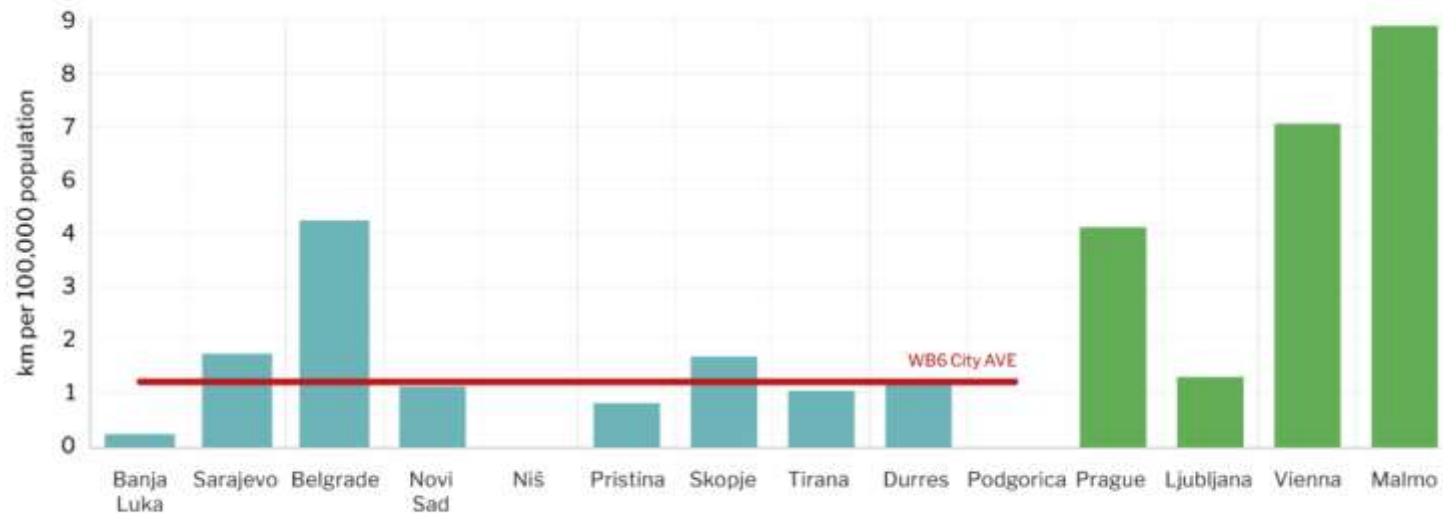

Figure 4.5 Kilometers of road dedicated exclusively to public transport relative to population

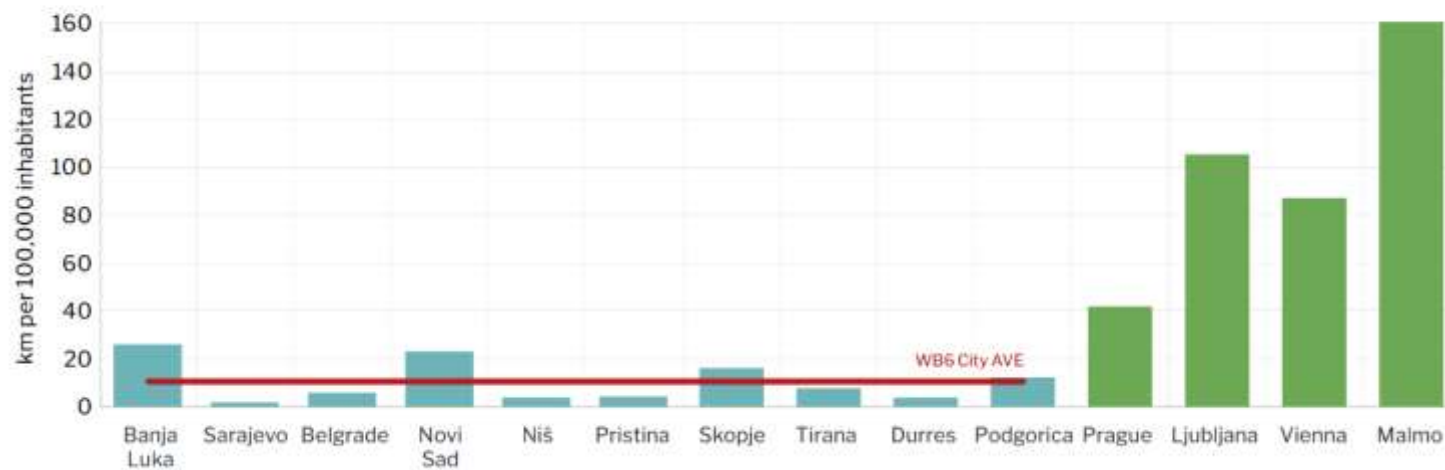

In Niš and Podgorica there are not exclusively dedicated roads to Public Transport

Table 4.1 Shared mobility benchmarking results: bike sharing

Banja Luka	Sarajevo	Belgrade	Novi Sad	Niš	Pristina	Skopje	Tirana	Durres	Podgorica
Yes	Yes	Yes	Yes	No	No	No	Yes	No	No

Figure 4.6 Level of existing bicycle paths

Primjeri dobre prakse

LIVING STREETS

Genth –
leader in
implementing
living streets

experiment to help with future
sustainable mobility policy,
creating a **new approach to
urban space** and
reinforcing social links by
multiplying **interactions**
among citizens

experienced the inner workings of street-planning - exposed
to problems and challenges, which they countered with
solutions and opportunities

LIVING STREETS

Ivanić-Grad,
Croatia
14 000 inhabitants

Part of city centre closed for cars.

Young citizens and the families with kids see the main square as a safe and thrilling place with green spaces, playgrounds, cafés

LIVING STREETS

Poreč, Croatia
12 000
inhabitants

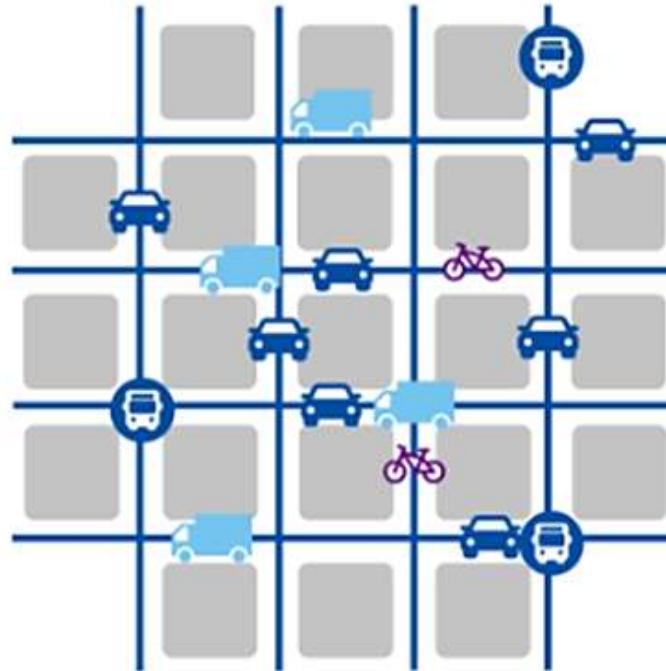
The city closed one of its most important streets to motorised traffic.

Citizens were given an opportunity to participate, state their opinion about climate and traffic issues, while experiencing the potential of a car-free city at the same time

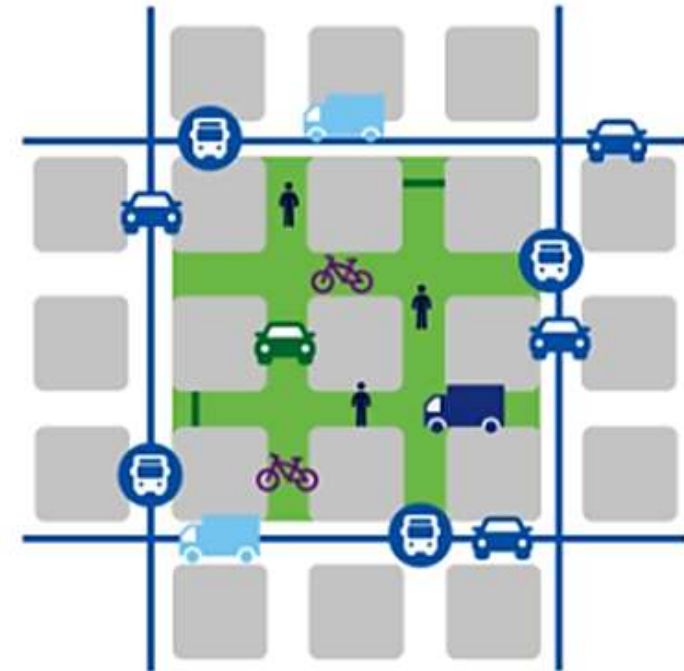

Superblokovi, Barcelona

Current model

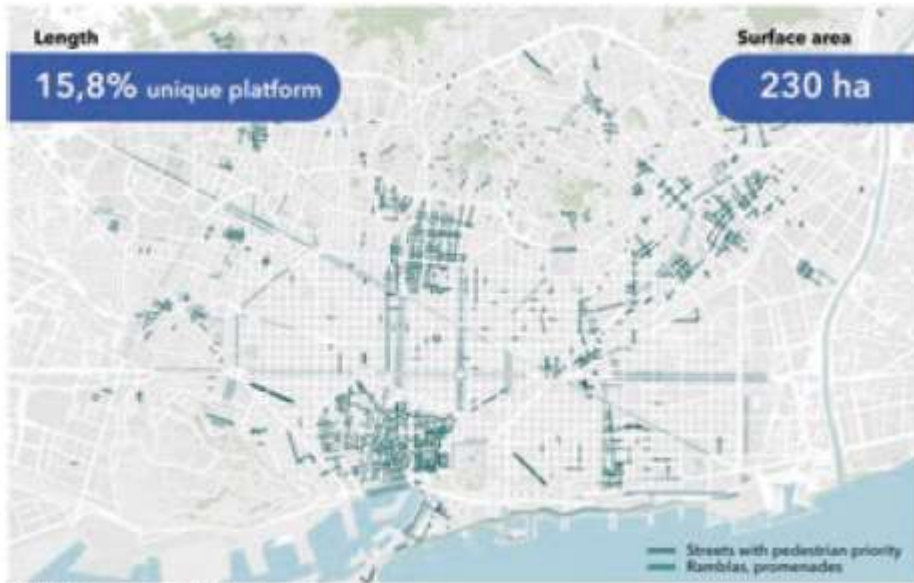
Superblocks model

- Traffic network
- Public transport network
- Private vehicle
- Urban freight

- Bicycles
- Access control
- Residents vehicles
- Pedestrian priority

- Delivery and emergency vehicles
- Pedestrians

Citizen accessible space
BARCELONA CURRENT SITUATION

Citizen accessible space
BARCELONA FUTURE SCENARIO WITH NEW SUPERBLOCKS

Green space
171,2 ha (urban)

Green space
403,7ha (urban)

Zelena os Concell de Cent

Carrer d'Enric Granados

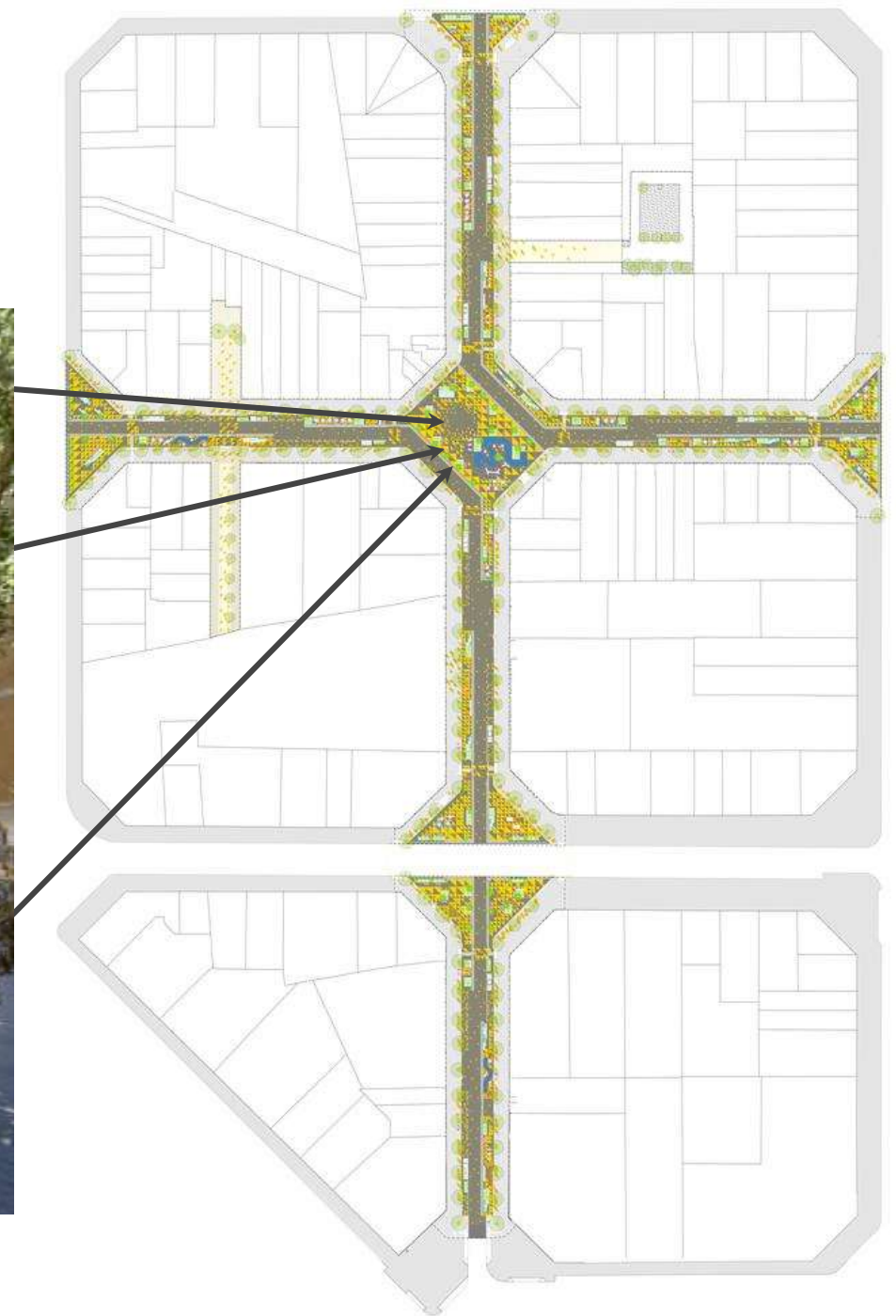
Carrer de Girona

Superblok Sant Antoni, 2025

“Superblok” Sant Antoni 2027.

Vitoria-Gasteiz

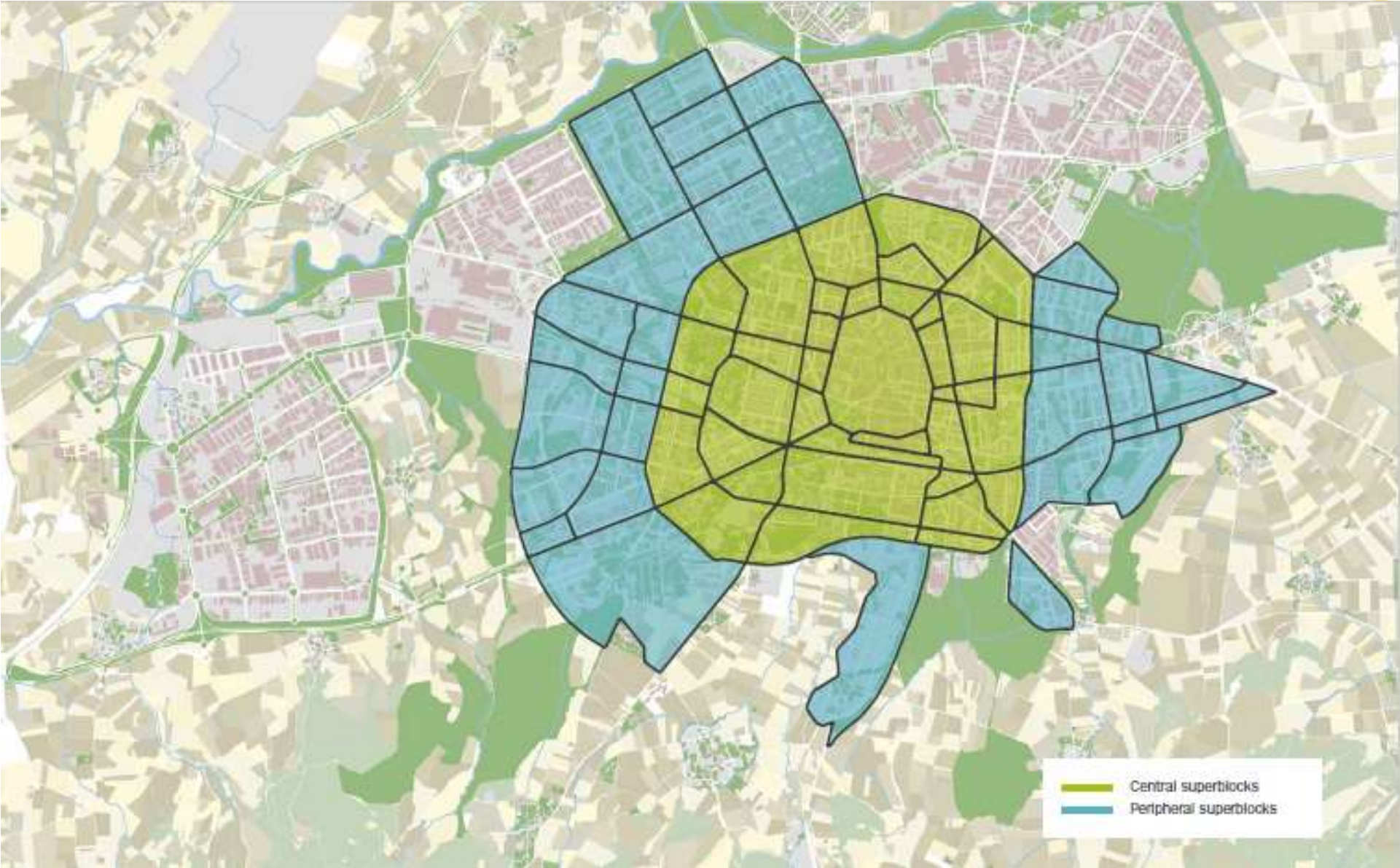
Plan uvođenja modela superblokova na području cijelog grada

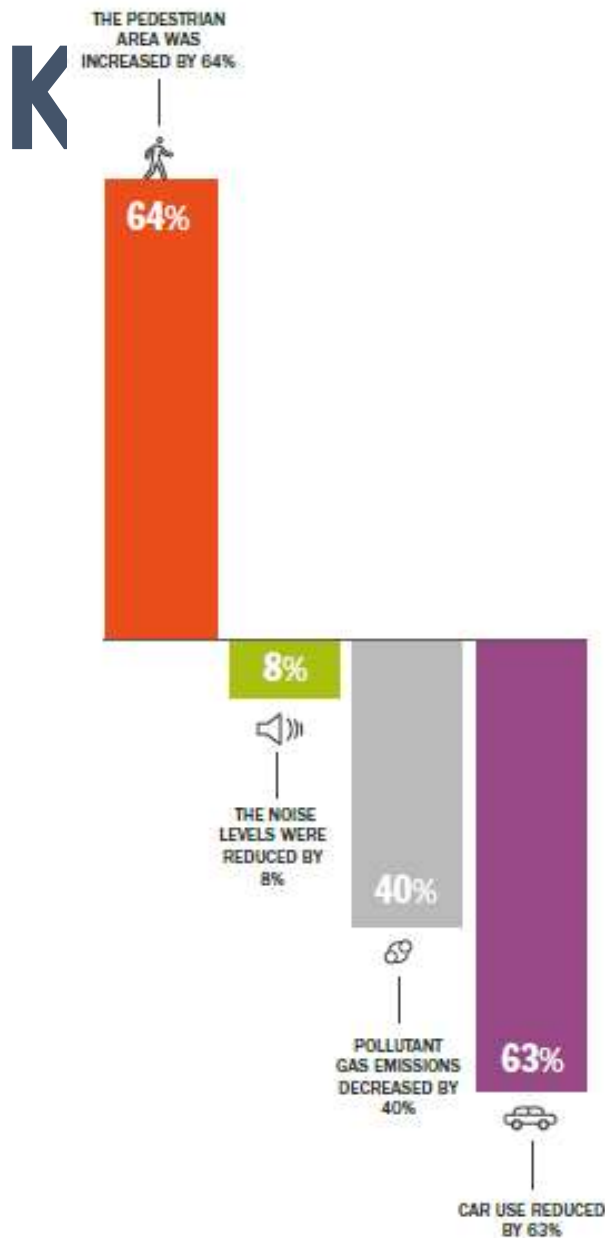
- Mjere smirivanja prometa
- Ograničavanje pristupa osobnim automobilima
- 2 superbloka do sad

▼ Transformation of Sancho el Sablo street, after the implementation of the first superblock in Vitoria-Gasteiz.

Plan održive urbane mobilnosti (SUMP) – 2007.

- Uspostavljena mreža glavnih prometnica
- Reorganiziranje mreže javnog autobusnog prijevoza
- Uvođenje novih tramvajskih linija
 - Cilj: destimulacija prometa u ostatku mreže

SUMP 2020. – 2030.

- Kreiranje novih superblokova
- Prenamjena ulica u pješačke zone
- Smanjivanje broja prometnih traka
- Uklanjanje parkirnih mjesta iz centra grada
- Promjena smjera ulica
- Uvođenje dvosmjernih biciklističkih staza

Ekonomski prihvatljive mjere

- Signalizacija za usporavanje prometa (bojanje ulica) + ograničenje brzine
- Dodavanje elemenata na pločnik (klupa, kutija s cvijećem...)
- Ograničavanje parkirnih mjesta
- Kamere za nadzor brzine
- Jednosmjerne ulice
- **Primjena na više od 50 ulica – jezgre budućih blokova**

Dovršen prvi bečki „superblok“ s manje prometa i više mjesta za građane i zelenilo

📅 09.01.2025 👤 ekovjesnik / City of Vienna | International Offices – Zagreb

Prvi bečki „superblok“ ili Supergrätzl već sada pokazuje kako moderno urbano planiranje itekako može poboljšati kvalitetu života

Beč

Provedene mjere

- Ozelenjivanje : 70 zelenih površina, zasađena nova stabla
- Druga faza - proljeće/2025.: uređenje pješačke zone vodenim elementima, rashlađujućom infrastrukturom i novim popločenjem, prostor za igru.
- Preuređena četiri raskrižja
- Zone za dostavu i parkirališna mjesta za osobe s invaliditetom neće se mijenjati

Beč

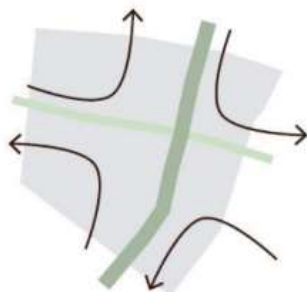
Rezultati

- povečana sigurnost
- smanjena buka
- bolja kvaliteta zraka
- više prostora za šetnju i druženje

Beograd

1. Smerovi ulica

2. Smirovanje saobraćaja

3. Javni prostor

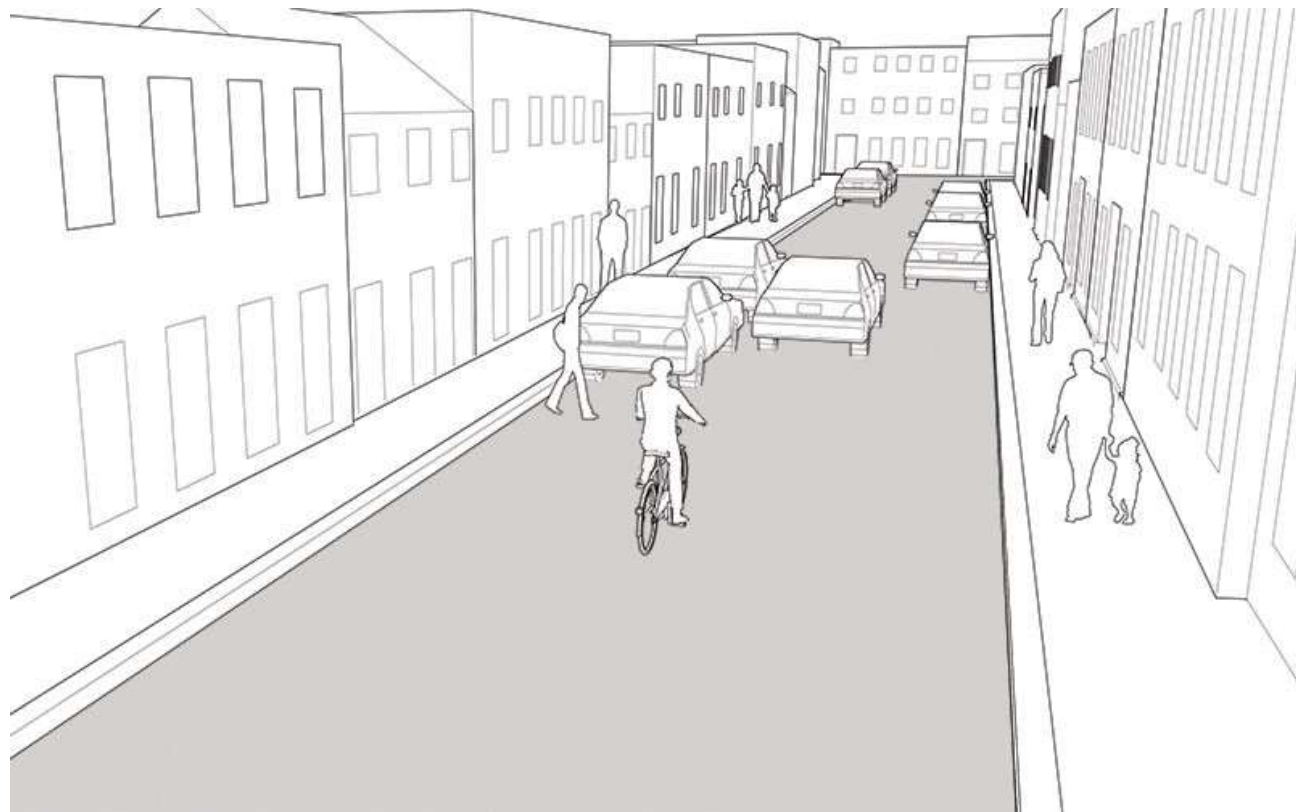

4. Biciklistička mreža

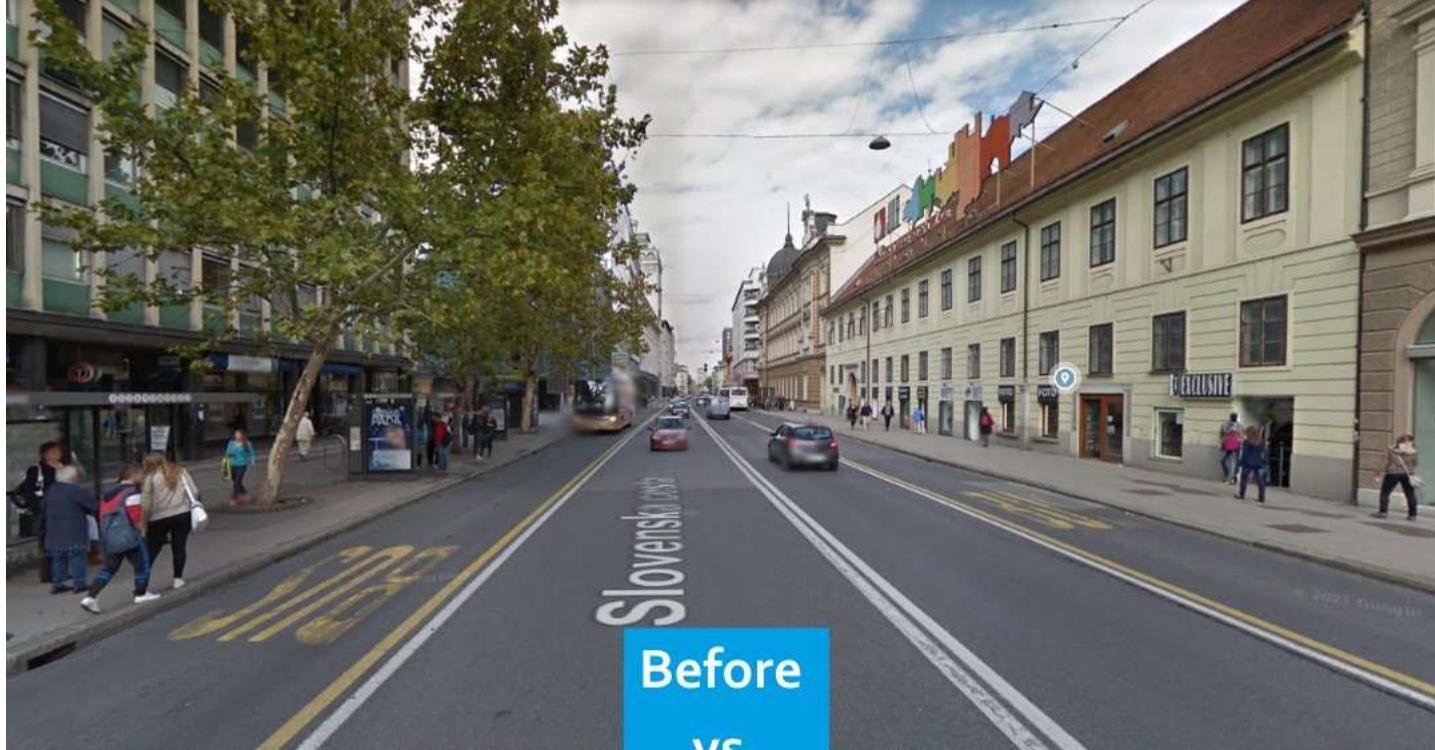
omobile
ovi javni

Uvedimo kvalitetnu i
bezbednu biciklističku
mrežu.

Izvor: Global street design guide

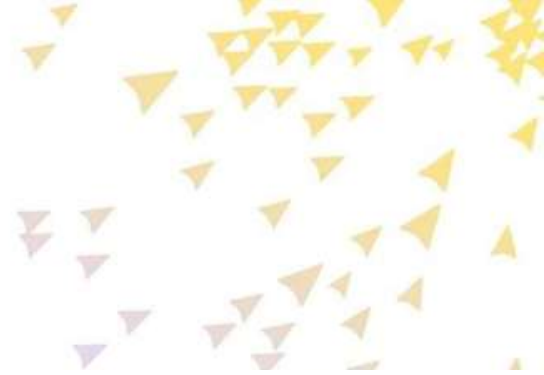

Before
vs.
after

Slovenska
cesta

VORHER Dezember 2020

RENDERING

NACHHER November 2021

European Square (Zagreb) 2011

Courtesy: Google Street View, 2011

European Square (Zagreb) 2023

Vlaška ulica (Zagreb) 2023

Vlaška ulica (Zagreb) 2011

Courtesy: Google Street View, 2011

Vježba: Trenutno stanje SUMP-ova i klimatska otpornost

- Trenutni status?
- Revizija ili druga generacija?
- Definirane mjere za otpornost?
- Popis mjera za otpornost?
- Koordinacija suradnika?
- Planovi za 2026.?

Exercise: Current state of SUMP's and climate resilience

- *Current status?*
- *Revision or second generation?*
- *Defined resilience measures?*
- *List of resilience measures?*
- *Coordination of collaborators?*
- *Plans for 2026?*

Ručak / *Lunch*

ENERGISER: Urban Reset

Vježba: Pismo u budućnost – Klimatski otporan grad

- Kako izgleda grad u svakodnevnom životu?
- Koje su inovacije i rješenja uvedene?
- Kako ljudi žive i surađuju u ovom gradu?

Pismo:

- Pozdrav
- Opis grada
- Osjećaji i doživljaji
- Poruka prijatelju - zaključak

Exercise: A letter to the future – A climate-resilient city

- *What does the city look like in everyday life?*
- *What innovations and solutions have been introduced?*
- *How do people live and cooperate in this city?*

Letter:

- *Greetings*
- *Description of the city*
- *Feelings and experiences*
- *Message to a friend - conclusion*

**Klimatski otporna održiva
mobilnost i transport - Mini
plan otpornosti do 2030.**

***Climate-resilient sustainable
mobility and transport - Mini plan
of resilience until 2030***

Kako izgleda vaš “otporan
grad” 2030. godine?

*What does your “resilient city”
look like in 2030?*